

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 3.5.2011
KOM(2011) 244 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Naše životní pojistka, náš přírodní kapitál: strategie EU v oblasti biologické
rozmanitosti do roku 2020**

{SEK(2011) 540 v konečném znění}
{SEK(2011) 541 v konečném znění}

1. ÚVOD

Biologická rozmanitost – mimořádná různorodost ekosystémů, druhů i genů, která nás obklopuje – je naší životní pojistkou, přináší nám potraviny, čerstvou vodu a čistý vzduch, přístřeší a léčiva, zmírňuje přírodní katastrofy, pohromy způsobené škůdci a chorobami a přispívá k regulaci klimatu. Biologická rozmanitost je také naším přírodním kapitálem, poskytuje nám ekosystémové služby, z nichž vychází naše hospodářství. Její poškození a úbytek ohrožuje poskytování těchto služeb: ztrácíme druhy a stanoviště a rovněž bohatství a pracovní příležitosti, které získáváme z přírody, a tím ohrožujeme náš blahobyt. Úbytek biologické rozmanitosti proto spolu se změnou klimatu, s níž je nerozlučně spjat, představuje celosvětovou environmentální hrozbu. Biologická rozmanitost sice přispívá klíčovým způsobem ke zmírňování změny klimatu a k přizpůsobování se této změně, pro odvrácení hrozby úbytku biologické rozmanitosti je však podstatné dosáhnout cíle „dvou stupňů“ ve spojení s příslušnými opatřeními k přizpůsobení, aby se snížil dopad nevyhnutelných účinků změny klimatu.

Současné tempo vymírání druhů nelze k ničemu přirovnat. Jsou to hlavně lidské činnosti, které vedou k tomu, že nyní druhy ubývají 100 až 1 000krát rychleji, než je přirozené: podle údajů FAO dochází k degradaci nebo k neudržitelnému využívání 60 % světových ekosystémů, u 75 % rybích populací dochází k nadměrnému odlovu nebo k významnému snížení jejich stavu a od roku 1990 došlo ve světě k 75% ztrátě genetické rozmanitosti u zemědělských plodin. Podle odhadů se každoročně¹ vymytí 13 milionů hektarů tropických pralesů, 20 % tropických korálových útesů světa již zmizelo a hrozí, že pokud bude změna klimatu nerušeně pokračovat, bude jich do roku 2050 ohroženo zkázou nebo výrazně poškozeno 95 %².

V EU je v uspokojivém stavu pouze 17 % stanovišť a druhů a 11 % klíčových ekosystémů chráněných podle právních předpisů EU³, a to i přes opatření přijatá s cílem bojovat proti úbytku biologické rozmanitosti, zejména od roku 2001, kdy byl stanoven cíl v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2010. Nad přínosy těchto opatření převažují neustálé a rostoucí tlaky, jimž je biologická rozmanitost v Evropě vystavena: změna využívání půdy, nadměrné využívání biologické rozmanitosti a jejích složek, rozšiřování nepůvodních invazních druhů, znečištění a změna klimatu zůstávají beze změn nebo nadále rostou. Nepřímé příčiny, jako je růst počtu obyvatel, omezená informovanost o biologické rozmanitosti a skutečnost, že ekonomická hodnota biologické rozmanitosti se neodráží v rozhodování, rovněž výrazně přispívají k jejímu úbytku.

Cílem této strategie je zvrátit úbytek biologické rozmanitosti a urychlit přechod EU k ekologické ekonomice, která účinně využívá zdroje. Jedná se o nedílnou součást strategie Evropa 2020⁴, a zejména stěžejní iniciativy Evropa účinněji využívající zdroje⁵.

¹ FAO, 2010.

² Publikace „Reefs at Risk Revisited“, World Resources Institute, 2011.

³ <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline/>.

⁴ KOM(2010) 2020.

⁵ KOM(2011) 21.

2. NOVÝ ZÁKLAD POLITIKY EU V OBLASTI BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

2.1. DVOJÍ MANDÁT K ČINNOSTI

Mandát na úrovni EU

V březnu 2010 došli představitelé EU k závěru, že i přes některé velké úspěchy (např. vytvoření Natury 2000 – největší sítě chráněných oblastí na světě), nebude cíle v oblasti biologické rozmanitosti stanoveného na rok 2010 dosaženo. Potvrdili proto dlouhodobou vizi a ambiciózní hlavní cíl navržený Komisí v jejím sdělení „Varianty koncepce a cíle EU v souvislosti s biologickou rozmanitostí po roce 2010“⁶.

Vize do roku 2050

Biologická rozmanitost Evropské unie i ekosystémové služby, které poskytuje a jež jsou jejím přírodním kapitálem, mají být do roku 2050 chráněny, oceňovány a vhodným způsobem obnovovány z důvodu skutečné hodnoty biologické rozmanitosti a jako zásadní příspěvek k blahobytu lidstva a hospodářské prosperitě, a aby se tak zabránilo katastrofickým změnám způsobeným úbytkem biologické rozmanitosti.

Cíl pro rok 2020

Zastavit v EU do roku 2020 úbytek biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb, v maximálním proveditelném rozsahu je obnovit a současně zvýšit příspěvek EU k odvrácení úbytku biologické rozmanitosti v celosvětovém měřítku.

Celosvětový mandát

Desátá konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti, která se konala v roce 2010 v Nagoji, vedla k přijetí strategického plánu pro biologickou rozmanitost pro období 2011–2020⁷, Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a vyváženém sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání k Úmluvě o biologické rozmanitosti (Protokol ABS)⁸ a strategie na mobilizaci zdrojů pro celosvětovou biologickou rozmanitost.

Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 reaguje na oba mandáty a vede EU správným směrem ke splnění jejích vlastních cílů v oblasti biologické rozmanitosti a jejích závazků k celosvětovému společenství.

2.2. HODNOCENÍ NAŠICH PŘÍRODNÍCH AKTIV A JEJICH MNOHOSTRANNÉ VÝHODY

Cíl v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 je podpořen uznáním skutečnosti, že kromě své skutečné hodnoty mají biologická rozmanitost a služby, které poskytuje, významnou ekonomickou hodnotu, která se jen zřídka odráží na trzích. Protože ji nelze ocenit a není zachycena v podnikovém účetnictví, stává se biologická rozmanitost často obětí

⁶ KOM(2010) 4.

⁷ Celosvětový strategický plán pro období 2011–2020 zahrnuje vizi do roku 2050, cíle do roku 2020 a dvacet cílů.

⁸ Dne 11. února 2011 předložila Komise Radě návrh rozhodnutí Rady o podpisu Nagojského protokolu jménem Evropské unie.

protichůdných požadavků na její charakter a její využití. Komisí sponzorovaný mezinárodní projekt „Ekonomie ekosystémů a biologická rozmanitost“ (*The Economics of Ecosystems and Biodiversity – TEEB*) doporučuje, aby byla ekonomická hodnota biologické rozmanitosti zařazena mezi faktory při rozhodování a aby se odrážela v systémech účetnictví a výkaznictví⁹. V Nagoji bylo toto doporučení zařazeno do celosvětového cíle a tvoří jedno z hlavních opatření současné strategie.

I když jsou s opatřeními na zastavení úbytku biologické rozmanitosti spojeny náklady¹⁰, úbytek biologické rozmanitosti jako takový představuje náklady pro společnost jako celek, a zejména pak pro hospodářské subjekty působící v odvětvích, které na ekosystémových službách přímo závisejí. Ekonomická hodnota opylování hmyzem se v EU například odhaduje na 15 miliard EUR ročně¹¹. Pokračující pokles počtu včelstev a jiných opylovačů¹² by mohl mít závažné důsledky pro zemědělce i pro zemědělsko-obchodní sektor v Evropě¹³. Soukromý sektor si tato rizika stále více uvědomuje. Mnohé podniky v Evropě i mimo ni hodnotí svoji závislost na biologické rozmanitosti a zařazují do svých podnikových strategií cíle týkající se udržitelného využívání přírodních zdrojů¹⁴.

Plné ocenění potenciálu, který v sobě příroda má, přispěje k řadě strategických cílů EU:

- *Ekonomika účinněji využívající zdroje:* Ekologická stopa EU je v současné době dvojnásobkem její biologické kapacity¹⁵. EU může zachováním a posílením své základny přírodních zdrojů a udržitelným využíváním svých zdrojů zvýšit účinnost své ekonomiky a snížit svoji závislost na přírodních zdrojích pocházejících z oblastí mimo Evropu.
- *Nízkouhlíková ekonomika odolnější vůči změně klimatu:* Přístupy ke zmírnění klimatické změny a k přizpůsobování založené na ekosystémech mohou nabídnout nákladově efektivní alternativy k technologickým řešením a současně znamenat mnoho přínosů přesahujících pouhé zachování biologické rozmanitosti.
- *Vedoucí úloha při výzkumu a inovacích:* Pokrok v mnoha aplikovaných vědách závisí na dlouhodobé dostupnosti a různorodosti přírodních aktiv. Genetická rozmanitost je například hlavním zdrojem inovací ve farmaceutickém a kosmetickém průmyslu, ale inovační potenciál obnovy ekosystémů a ekologické infrastruktury¹⁶ zůstává z větší části bez užitku.
- *Nové dovednosti, pracovní místa a obchodní příležitosti:* Díky inovacím vycházejícím z přírody a opatřením na obnovu ekosystémů a zachování biologické rozmanitosti je možno získávat nové dovednosti, vytvářet pracovní místa i obchodní příležitosti. Podle odhadu uvedeného v TEEB by mohly celosvětové obchodní příležitosti plynoucí z investování do biologické rozmanitosti dosáhnout do roku 2050 hodnoty dvou až šesti bilionů USD.

⁹ <http://www.teebweb.org/>

¹⁰ Uvedené v průvodním pracovním dokumentu útvarů Komise.

¹¹ Gallai et al, 2009.

¹² Populace motýlů žijících na travních porostech se od roku 1990 snížily o více než 70 %.

¹³ Odhaduje se, že více než 80 % plodin v EU závisí alespoň z části na opylení hmyzem („*Bee Mortality and Bee Surveillance in Europe – Úhyn včel a dohled nad včelstvy v Evropě*“, 2009).

¹⁴ Dokument „State of Green Business 2011“, GreenBiz Group.

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/ecological-footprint-of-european-countries/>.

¹⁶ Jak je popsáno v KOM(2009) 147 a KOM(2011) 17.

2.3. ZNALOSTNÍ ZÁKLADNA PRO BIOLOGICKOU ROZMANITOST JAKO VÝCHOZÍ BOD

Při zlepšování znalostní základny pro biologickou rozmanitost bylo dosaženo solidního pokroku, a politika tak mohla být podepřena aktuálními vědeckými poznatky a údaji. Nyní je třeba tuto oblast uvést do souladu s politickým rámcem do roku 2020.

Komise bude spolupracovat s členskými státy a s Evropskou agenturou pro životní prostředí a do roku 2012 připraví integrovaný rámec pro sledování, posuzování a podávání zpráv o pokroku dosaženém při provádění strategie. Povinnosti spojené se sledováním, podáváním zpráv a přezkumem na úrovni členských států, EU i světa se zlepší a uvedou do co největšího souladu s požadavky jiných právních předpisů týkajících se životního prostředí, např. s rámcovou směrnicí o vodě. Scénář EU pro biologickou rozmanitost z roku 2010 a aktualizované ukazatele biologické rozmanitosti¹⁷ budou tvořit klíčové složky tohoto rámce, který bude využívat i jiné údaje a informace, např. ty, které poskytne systém sdílení informací o životním prostředí a Globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti, Evropské středisko údajů o lesích a statistické zjišťování o plochách v rámci projektu LUCAS. Internetové stránky Evropského informačního systému pro biologickou rozmanitost (BISE) budou hlavní platformou pro sdílení údajů a informací.

Tato strategie obsahuje specifická opatření na zlepšení sledování a podávání zpráv. Začlenění sledování biologické rozmanitosti a podávání zpráv o ní do právních předpisů EU týkajících se přírody, do společné zemědělské politiky (SZP), do společné rybářské politiky (SRP) a v realizovatelné míře do politiky soudržnosti by pomohlo při posuzování vlivu, jaký mají tyto politiky na biologickou rozmanitost.

Komise bude nadále pokračovat v řešení hlavních nedostatků ve výzkumu, včetně mapování a posuzování ekosystémových služeb v Evropě, což pomůže zlepšit naše znalosti o vazbách mezi biologickou rozmanitostí a změnou klimatu a o úloze biologické rozmanitosti půdy při poskytování hlavních ekosystémových služeb, jako např. ukládání uhlíku a zásobování potravinami. Financování výzkumu v novém společném strategickém rámci by mohlo dále přispět k zaplnění zjištěných mezer ve znalostech a k podpoře politiky.

Na závěr je třeba uvést, že EU zůstane těsně zapojena do činnosti nové Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) a bude k její činnosti aktivně přispívat, zejména bude pracovat na regionálních hodnoceních, u nichž se může ukázat, že k posílení propojení mezi vědou a politikou je potřebný mechanismus na úrovni EU.

3. RÁMEC OPATŘENÍ NA PŘÍŠTÍ DESETILETÍ

Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 zahrnuje šest cílů, které se vzájemně podporují, jsou propojené a reagují na cíle stanovené v rámci základního cíle pro rok 2020. Pomohou zastavit úbytek biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb a každý z nich se bude zabývat jedním specifickým problémem: ochrana a obnova biologické rozmanitosti a souvisejících ekosystémových služeb (cíle 1 a 2), posílení pozitivního příspěvku zemědělství a lesnictví, snížení hlavních tlaků na biologickou rozmanitost v EU (cíle 3, 4 a 5) a zvýšení příspěvku EU k celosvětové biologické rozmanitosti (cíl 6). Každý cíl

¹⁷ <http://biodiversity.europa.eu/topics/sebi-indicators>. K jiným příslušným ukazatelům patří ukazatele EU pro udržitelný rozvoj a agroenvironmentální ukazatele.

se skládá ze souboru opatření, která mají reagovat na specifické problémy řešené v rámci cíle. Specifická opatření jsou uvedena v příloze tohoto sdělení. Tato opatření budou v případě potřeby předmětem dalších posouzení dopadu¹⁸.

3.1. OCHRANA A OBNOVA PŘÍRODY

Pro zabránění dalšímu úbytku biologické rozmanitosti a pro její obnovu je rozhodující úplné provedení směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích (tj. dosažení příznivého stavu z hlediska ochrany u všech stanovišť a druhů evropského významu a u příslušných populací druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě). Díky časově omezenému, kvantifikovanému cíli se zrychlí provádění těchto směrnic a dosažení cílů, které jsou v nich stanoveny.

Cíl 1

Zastavit zhoršování stavu všech druhů a stanovišť, na které se vztahují právní předpisy EU upravující ochranu přírody, a dosáhnout významného a měřitelného zlepšení jejich stavu do roku 2020 tak, aby ve srovnání se současným stavem: i) o 100 % více posuzovaných stanovišť a o 50 % více posuzovaných druhů podle směrnice o stanovištích vykázalo zlepšený stav z hlediska ochrany; a ii) o 50 % více posuzovaných druhů podle směrnice o ptácích vykázalo bezpečný nebo zlepšený stav.

3.2. ZACHOVÁNÍ A POSÍLENÍ EKOSYSTÉMŮ A JEJICH SLUŽEB

V EU došlo k degradaci mnohých ekosystémů a jejich služeb, ve velké míře v důsledku fragmentace půdy. Mírnou až velmi vysokou míru fragmentace vykazuje téměř 30 % území EU. Cíl 2 se zaměřuje na zachování a posílení ekosystémových služeb a na obnovu poškozených ekosystémů formou začlenění ekologické infrastruktury do územního plánování. Tím se přispěje k plnění cílů EU v oblasti udržitelného růstu¹⁹ a ke zmírnění změny klimatu a k přizpůsobení se této změně, podpoří se ekonomická, územní a sociální soudržnost a zajistí se kulturní dědictví EU. Rovněž se zajistí lepší funkční propojenost mezi ekosystémy v oblastech sítě Natura 2000 a mezi těmito oblastmi i v širší krajině. Do cíle 2 je začleněn celosvětový cíl, na němž se dohodly členské státy EU a EU v Nagoji a kterým je obnova 15 % poškozených ekosystémů do roku 2020.

Cíl 2

Do roku 2020 se zachovají a posílí ekosystémy a jejich služby prostřednictvím zavedení ekologické infrastruktury a obnoví se nejméně 15 % poškozených ekosystémů.

3.3. ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBOLOVU

EU již vyvinula úsilí o začlenění biologické rozmanitosti do rozvoje a provádění jiných politik. Toto úsilí však stále není dostatečné vzhledem k přínosům, které mají biologická rozmanitost a ekosystémové služby pro mnohá odvětví. Tato strategie usiluje o lepší začlenění biologické rozmanitosti do klíčových odvětví, konkrétně prostřednictvím cílů a opatření na

¹⁸ Možný dopad cílů a opatření byl posouzen v průvodním pracovním dokumentu útvarů Komise. V tomto dokumentu jsou také na straně 81 a 82 uvedena opatření, u nichž se plánuje další posouzení dopadu.

¹⁹ KOM(2011) 17.

posílení všeho pozitivního, čím zemědělství, lesnictví a rybolov přispívají k ochraně biologické rozmanitosti a k jejímu udržitelnému využívání²⁰.

Pokud jde o zemědělství, přispějí k tomuto cíli i k cílům 1 a 2 nástroje existující v rámci SZP. Nadcházející reforma SZP a SRP a nový víceletý finanční rámec představují příležitosti, jak posílit součinnost a maximalizovat soudržnost mezi cíli na ochranu biologické rozmanitosti a cíli těchto a jiných politik.

Cíl 3*

A) Zemědělství: Do roku 2020 maximalizovat zemědělsky využívané plochy (pastviny, ornou půdu a stálé plodiny), na něž se budou vztahovat opatření spojená s biologickou rozmanitostí v rámci SZP, aby mohla být zajištěna ochrana biologické rozmanitosti a mohlo být dosaženo měřitelného zlepšení() stavu druhů a stanovišť z hlediska ochrany u těch, které závisejí na zemědělství nebo jsou jím ovlivňovány, a při poskytování ekosystémových služeb ve srovnání se scénářem EU z roku 2010, a přispět tak k posílení udržitelného řízení.*

*B) Lesy: Do roku 2020 zavést lesní hospodářské plány nebo podobné nástroje v souladu s udržitelným hospodařením v lesích²¹ pro všechny lesy, které jsou ve veřejném vlastnictví, a pro lesnické podniky nad určitou velikost** (kterou stanoví členské státy nebo regiony a která bude uvedena v jejich programech rozvoje venkova), které jsou financovány v rámci politiky rozvoje venkova EU, aby mohlo být dosaženo měřitelného zlepšení(*) stavu druhů a stanovišť z hlediska ochrany u těch, které závisejí na lesnictví nebo jsou jím ovlivňovány, a při poskytování souvisejících ekosystémových služeb ve srovnání se scénářem EU z roku 2010.*

(*) U obou cílů je zlepšení třeba měřit ve srovnání s kvantifikovanými cíli pro zlepšení stavu ochrany druhů a stanovišť s významem pro EU v rámci cíle 1 a pro obnovu poškozených ekosystémů v rámci cíle 2.

(**) U menších lesnických podniků mohou členské státy stanovit doplňující pobídky na podporu přijetí hospodářských plánů nebo podobných nástrojů, které budou v souladu s udržitelným hospodařením v lesích.

Cíl 4:

Rybolov: Do roku 2015 dosáhnout maximálního udržitelného výnosu²². V rámci podpory dosažení dobrého stavu mořského prostředí do roku 2020, jak to vyžaduje rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí, dosáhnout rozložení populace podle věku a velikosti svědčící o jejím zdraví, a to prostřednictvím řízení rybolovu bez výrazného negativního vlivu na jiné populace, druhy a ekosystémy.

3.4. BOJ PROTI NEPŮVODNÍM INVAZNÍM DRUHŮM

Nepůvodní invazní druhy představují významné ohrožení biologické rozmanitosti v EU a toto ohrožení bude pravděpodobně v budoucnu sílit, pokud nebude na všech úrovních podniknuta rozsáhlá akce zaměřená na kontrolu zavádění a zdomácnování těchto druhů a řešení problémů

²⁰ Zemědělská půda a lesy pokrývají 72 % území EU. Zachování a posílení biologické rozmanitosti lesů je uvedeno jako cíl akčního plánu EU pro lesnictví z roku 2006 – KOM(2006) 302.

²¹ Jak je uvedeno v SEK(2006) 748.

²² EU se na Světovém summitu o udržitelném rozvoji v roce 2002 zavázala, že do roku 2015 dosáhne cíle, kterým je dosažení úrovně maximálního udržitelného výnosu, a na 10. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti se dohodla o novém cíli pro oblast rybolovu do roku 2020.

s těmi druhy, které již byly zaneseny²³. Nepůvodní invazní druhy způsobují v EU každoročně škody ve výši přibližně 12,5 miliardy EUR. I když problémy, které způsobují, jsou v mnoha členských státech stejné, neexistuje v současnosti žádná komplexní politika EU, která by se jimi zabývala, s výjimkou právních předpisů týkajících se využívání nepůvodních a lokálně se nevyskytujících druhů v akvakultuře. Tato strategie navrhuje vyřešit tento nedostatek cíleným legislativním nástrojem EU, který by se mohl věnovat nevyřešeným problémům spojeným mimo jiné se způsobem šíření nepůvodních invazních druhů, jejich včasným rozpoznáním a reakcí na ně, jakož i s jejich omezením a řízením.

Cíl 5:

Do roku 2020 budou identifikovány nepůvodní invazní druhy a způsoby jejich šíření a stanoveny priority v této oblasti, prioritní druhy budou předmětem kontroly nebo eradikace a budou řízeny způsoby jejich šíření, aby se zabránilo zanesení a uchycení nových nepůvodních invazních druhů.

3.5. ŘEŠENÍ CELOSVĚTOVÉ KRIZE V OBLASTI BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

EU se zavázala plnit mezinárodní cíle v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 dohodnuté v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti. Vyžaduje to přijetí opatření na úrovni EU, ale i na celosvětové úrovni, neboť EU plynou z celosvětové biologické rozmanitosti významné zisky a EU je zároveň odpovědná za část úbytku a degradace, k nimž dochází mimo její hranice, zejména vzhledem k jejím neudržitelným vzorcům spotřeby.

Díky této strategii se cílené úsilí soustředí na zmírnění tlaku na biologickou rozmanitost, která vychází z EU, a zároveň přispívá k tomu, aby se ekonomika stala ekologičtější v souladu s prioritami, které si EU stanovila pro konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012. EU bude také muset splnit specifické závazky přijaté na 10. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti a spojené s mobilizací zdrojů a prosazovat protokol ABS z Nagoji, má-li nadále hrát vedoucí úlohu v mezinárodní politice v oblasti biologické rozmanitosti.

Cíl 6:

Do roku 2020 posílit příspěvek EU k odvrácení úbytku celosvětové biologické rozmanitosti.

3.6. PŘÍSPĚVKY JINÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH POLITIK A INICIATIV

Ačkoli tato strategie slouží jako hlavní nástroj EU k řešení úbytku biologické rozmanitosti a k zaměření činnosti na oblasti, v nichž má EU nejvyšší přidanou hodnotu a kde lze nejvíce uplatnit pákový efekt, bude dosažení cíle pro rok 2020 vyžadovat úplné provedení stávajících právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a také činnost na úrovni členských států, regionů i na místní úrovni.

Cíle biologické rozmanitosti podpoří i několik stávajících či plánovaných politických iniciativ. Změnou klimatu, která představuje významný a zvyšující se tlak na biologickou rozmanitost vedoucí ke změně stanovišť a ekosystémů, se například zabývá ucelený soubor politik EU přijatý v roce 2009. Zásadní pro zastavení úbytku biologické rozmanitosti bude dosažení cíle „2 stupňů“ u oteplování atmosféry. Komise plánuje vydat do roku 2013 strategii EU k přizpůsobení se změně klimatu.

²³ IEEP, 2010.

EU disponuje značným počtem právních předpisů vyžadujících dosažení dobrého ekologického stavu vody do roku 2015²⁴ a mořských ekosystémů do roku 2020²⁵, zabývajících se znečištěním z různých zdrojů a regulujících chemické látky a jejich účinky na životní prostředí. Komise posuzuje, zda jsou odůvodněná další opatření na řešení problematiky znečištění dusíkem a fosfáty a některými látkami znečišťujícími ovzduší, a členské státy zvažují návrh Komise na rámcovou směrnici na ochranu půdy, která je potřebná k tomu, aby EU dosáhla cílů v oblasti biologické rozmanitosti. Na závěr je třeba uvést, že nepřímými činiteli způsobujícími úbytek biologické rozmanitosti, včetně opatření na snížení ekologické stopy EU, se zčásti zabývá tato strategie a zčásti jiné iniciativy, které jsou součástí stěžejní iniciativy Evropa účinněji využívající zdroje.

4. VŠICHNI JSME NA JEDNÉ LODI

4.1. PARTNERSTVÍ PRO BIOLOGICKOU ROZMANITOST

Dosažení cílů EU i celosvětových cílů v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 vyžaduje plné nasazení a angažovanost celé škály zúčastněných stran. Z toho důvodu se rozšíří a podpoří řada významných partnerství na posílení této strategie:

- Komise vytvořila **platformu EU Podnikání a biologická rozmanitost**, která v současnosti sdružuje podniky z šesti různých odvětví (zemědělství, těžební průmysl, finance, potravinářství, lesnictví a cestovní ruch), aby si mohly vzájemně vyměňovat zkušenosti a osvědčené postupy. Komise bude tuto platformu dále rozvíjet a bude podporovat větší spolupráci mezi evropskými podniky, včetně malých a středních podniků, i propojení na iniciativy jednotlivých států a celosvětové iniciativy.
- Komise bude při zveřejňování a provádění doporučení uvedených v TEEB na úrovni EU dále pokračovat ve spolupráci s jinými partnery a podporovat práci na hodnocení biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb v rozvojových zemích.
- Komise bude dále podporovat spolupráci mezi výzkumnými pracovníky a dalšími zúčastněnými stranami zapojenými do **územního plánování a využívání půdy** při provádění strategií v oblasti biologické rozmanitosti na všech úrovních a bude zajišťovat soulad s příslušnými doporučeními uvedenými v územní agendě EU.
- Na všech úrovních provádění bude podporována aktivní účast **občanské společnosti**. Vědecké iniciativy občanů představují například cenný způsob shromažďování vysoce kvalitních údajů a zároveň mobilizují občany k účasti na činnostech souvisejících s ochranou biologické rozmanitosti.
- Komise a členské státy budou spolupracovat s **nejvzdálenějšími regiony a zámořskými zeměmi a územími**, kde žije více endemických druhů než na celém evropské kontinentu, a to prostřednictvím iniciativy BEST (*Biodiversity and Ecosystem Services in Territories of European Overseas* – Biologická rozmanitost a ekosystémové služby na zámořských územích EU), která podporuje ochranu biologické rozmanitosti a její udržitelné využívání.

²⁴ Směrnice 2000/60/ES.

²⁵ Směrnice 2008/56/ES.

- EU bude rovněž podporovat probíhající snahy o zlepšení spolupráce, **součinnosti** a stanovení společných priorit mezi úmluvami zabývajícími se biologickou rozmanitostí (Úmluva o biologické rozmanitosti, CITES, Úmluva o ochraně stěhovavých druhů, Ramsarská úmluva o mokřadech a Úmluva o světovém dědictví). EU bude rovněž podporovat posílenou spolupráci mezi Úmluvou o biologické rozmanitosti a úmluvami o změně klimatu a o boji proti dezertifikaci s cílem dosáhnout vzájemných výhod.
- EU posílí svůj dialog a spolupráci v oblasti biologické rozmanitosti s **klíčovými partnery**, zejména s kandidátskými zeměmi a potenciálními kandidátskými zeměmi, aby tyto země mohly vypracovat a upravit své politiky a mohlo tak být dosaženo cílů biologické rozmanitosti do roku 2020. Kandidátské země a potenciální kandidátské země budou vyzvány, aby přispěly k provádění strategie a zahájily vypracování či úpravu svých politik tak a mohlo tak být do roku 2020 dosaženo cílů v oblasti biologické rozmanitosti jak na úrovni EU, tak na celosvětové úrovni.

Tato partnerství pomáhají zvyšovat informovanost o biologické rozmanitosti, která je v EU stále na nízké úrovni²⁶. Po kampani Komise z roku 2010 nazvané „Biologická rozmanitost: Všichni jsme na jedné lodi“ bude následovat specifická kampaň zaměřená na síť Natura 2000.

4.2. MOBILIZACE ZDROJŮ ZA ÚČELEM PODPORY BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI A EKOSYSTÉMOVÝCH SLUŽEB

Dosažení cílů této strategie a zajištění toho, že EU splní své celosvětové závazky stanovené v oblasti biologické rozmanitosti, bude záviset na dostupnosti a účinném využívání finančních prostředků. Aniž by Komise a členské státy předjímaly výsledek jednání ohledně příštího víceletého finančního rámce, budou ve stávajícím programovém období usilovat o:

- *lepší využití a distribuci stávajících finančních prostředků pro biologickou rozmanitost.* Ve stávajícím programovém období se pro činnosti v oblasti životního prostředí a klimatu, včetně biologické rozmanitosti a ochrany přírody, plánují v rámci politiky soudržnosti finanční prostředky ve výši 105 miliard EUR²⁷. Pro zajištění optimálního využití dostupných finančních prostředků je však zapotřebí koordinovaného úsilí²⁸.

- *racionalizaci dostupných zdrojů a co nejlepší využití společných přínosů různých finančních zdrojů,* včetně finančních prostředků pro zemědělství a rozvoj venkova, rybolov, regionální politiku a změnu klimatu. Investice do biologické rozmanitosti se mohou mnohonásobně vyplatit a představují hospodárnou reakci na krizi v oblasti změny klimatu. Zařazení cílů týkajících se biologické rozmanitosti by mělo být prověřeno jako součást společného strategického rámce, který Komise v současnosti zvažuje, s cílem stanovit priority financování u pěti nástrojů financování v rámci politiky rozvoje venkova, regionální a sociální politiky a politiky v oblasti rybolovu.

²⁶ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_290_en.pdf.

²⁷ KOM(2011) 17.

²⁸ KOM(2010) 110. Do konce září 2009 bylo využití finančních prostředků přidělených na biologickou rozmanitost nižší než u jiných kategorií výdajů. V uvedené době bylo využití prostředků u uvedených dvou kategorií, jež se přímo týkají biologické rozmanitosti („podpora biologické rozmanitosti a ochrany přírody“ a „propagace přírodního bohatství“), 18,1 %, resp. 22 %, ve srovnání s 27,1 % pro veškeré finanční prostředky přidělené v rámci politiky soudržnosti. Do konce června 2011 musí členské státy předložit aktualizované údaje, konsolidované údaje by tudíž měly být k dispozici v létě.

- *diverzifikaci a rozšíření různých zdrojů financování.* Komise a členské státy budou prosazovat rozvoj a využívání inovačních finančních mechanismů, včetně tržně založených nástrojů. Platby do režimů ekosystémových služeb by měly odměňovat veřejné a soukromé statky ze zemědělských, lesnických a mořských ekosystémů. Budou stanoveny motivační podněty, jejichž cílem bude přitáhnout do ekologické infrastruktury investice ze soukromého sektoru a za účelem dosažení „nulové čisté ztráty“ se přezkoumá potenciál vyrovnávání biologické rozmanitosti. Komise a Evropská investiční banka prověřují oblast působnosti pro využívání inovačních finančních nástrojů na podporu úkolů v oblasti biologické rozmanitosti, včetně partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a případného zřízení nástroje financování biologické rozmanitosti.

U financování jsou patrné zejména dva požadavky. První se týká potřeby přiměřeného financování potřebného k plnému provedení sítě Natura 2000, kde je třeba finanční prostředky od členských států přizpůsobit finančním prostředkům poskytovaným Evropskou Unií²⁹ (jež se celkově odhadují na přibližně 5,8 miliard EUR ročně). To si může vyžádat, aby členské státy vypracovaly víceleté plánování pro síť Natura 2000, které by bylo v souladu s akčními rámci stanovujícími priority podle směrnice o stanovištích.

Druhý požadavek odpovídá závazku konference smluvních stran (CoP10), kterým je podstatně zvýšit finanční zdroje ze všech zdrojů pro účinné provádění výsledků konference v Nagoyi. Diskuze o cílech financování na konferenci CoP-11 by měly zohlednit potřebu zvýšení veřejného financování, ale rovněž i potenciál inovačních finančních mechanismů. Ve vnitrostátních strategiích a akčních plánech v oblasti biologické rozmanitosti by měly být stanoveny finanční toky (vlastní zdroje a inovační zdroje) potřebné ke splnění stanovených potřeb.

Tyto závazky by mohly být splněny přímo díky dodatečnému cílenému financování biologické rozmanitosti a nepřímo zajištěním synergií s ostatními relevantními zdroji financování, jako například financováním klimatu (např. výnosy ze systému pro obchodování s emisemi, REDD+) a dalšími inovačními finančními zdroji, jako například finančními prostředky z Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a sdílení přínosů. Reforma škodlivých subvencí v souladu se strategií 2020 a celosvětovým cílem Úmluvy o biologické rozmanitosti biologické rozmanitosti rovněž prospěje.

4.3. SPOLEČNÁ PROVÁDĚCÍ STRATEGIE EU

Společné cíle EU a Úmluvy o biologické rozmanitosti je třeba plnit prostřednictvím akcí na místní i vnitrostátní úrovni a úrovni EU. Je tudíž zapotřebí úzké koordinace, aby bylo možné sledovat pokrok při dosahování cílů, a to včetně cílů řešených prostřednictvím politických opatření mimo rámec této strategie, a aby se zajistila soudržnost akcí EU i členských států. Za tímto účelem bude Komise spolupracovat se členskými státy při vypracování společného prováděcího rámce, přičemž na základě osvědčených postupů zapojí i jiné klíčové subjekty, odvětví a instituce a stanoví úlohy a odpovědnost každého z nich pro zajištění úspěchu.

Komise podpoří a doplní úsilí členských států posílením právních předpisů v oblasti životního prostředí a odstraní politické nedostatky navržením nových iniciativ, stanovením pokynů, financováním a posílením výzkumu a výměnou osvědčených postupů.

²⁹ Podle článku 8 směrnice o stanovištích.

5. DALŠÍ POSTUP

Tato strategie stanoví rámec pro akce, jež EU umožní dosáhnout do roku 2020 cílů, které si v oblasti biologické rozmanitosti stanovila, a které ji nasměrují tak, aby dosáhla své vize stanovené na rok 2050. Na počátku roku 2014 bude strategie předmětem střednědobého přezkumu, aby bylo možné zohlednit její výsledky při přípravě páté vnitrostátní zprávy EU, jak vyžaduje Úmluva o biologické rozmanitosti. Jakmile budou k dispozici nové informace a bude dosaženo pokroku u cílů stanovených ve strategii, budou cíle i opatření znovu zváženy.

Jelikož bude ještě dlouho trvat, než mnohá současná opatření pro zajištění biologické rozmanitosti a posílení našich přírodních zdrojů skutečně přinesou zlepšení, je třeba začít s prováděním této strategie nyní, aby EU mohla splnit své základní cíle stanovené pro rok 2020.

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby schválila cíle a akce stanovené v příloze.

PŘÍLOHA

CÍL 1: PLNÉ PROVEDENÍ SMĚRNICE O PTÁCÍCH A STANOVÍSTÍCH

Zastavit zhoršování stavu všech druhů a stanovišť, na které se vztahují právní předpisy EU upravující ochranu přírody, a dosáhnout významného a měřitelného zlepšení jejich stavu do roku 2020 tak, aby ve srovnání se současným stavem: i) o 100 % více posouzení stanovišť a o 50 % více posouzení druhů podle směrnice o stanovištích vykazalo zlepšený stav z hlediska ochrany a ii) o 50 % více posouzení druhů podle směrnice o ptácích vykazalo bezpečný nebo zlepšený stav.

Akce 1: Dokončit vytvoření sítě Natura 2000 a zajistit dobré řízení

- 1a) Členské státy a Komise zajistí, že fáze zřízení sítě Natura 2000, včetně mořského prostředí, bude do roku 2012 z velké části dokončena.
- 1b) Členské státy a Komise budou i nadále zařazovat ochranu druhů a stanovišť a požadavky na řízení do klíčových politik upravujících využívání půdních a vodních zdrojů, a to jak v oblastech nacházejících se v síti Natura 2000, tak i mimo ně.
- 1c) Členské státy zajistí, že u všech lokalit sítě Natura 2000 budou vypracovány a včas provedeny plány řízení či rovnocenné nástroje, v kterých se stanoví opatření ochrany a obnovy.
- 1d) Komise společně s členskými státy do roku 2012 zavede postup na podporu sdílení zkušeností, osvědčených postupů a přeshraniční spolupráce v řízení sítě Natura 2000, a to podle biogeografických rámců stanovených ve směrnici o stanovištích.

Akce 2: Zajistit přiměřené financování lokalit sítě Natura 2000

- 2) Komise a členské státy poskytnou nezbytné finanční prostředky a podněty pro síť Natura 2000, včetně finančních nástrojů EU, podle příštího víceletého finančního rámce. V roce 2011 Komise určí, jak bude síť Natura 2000 podle příštího víceletého finančního rámce financována.

Akce 3: Zvýšit informovanost a zapojení zúčastněných stran a zlepšit dodržování právních předpisů

- 3a) Komise společně s členskými státy do roku 2013 připraví a zahájí rozsáhlou komunikační kampaň k síti Natura 2000.
- 3b) Komise a členské státy zlepší spolupráci s klíčovými odvětvími a budou i nadále připravovat pokyny, aby klíčová odvětví lépe pochopila požadavky právních předpisů EU v oblasti ochrany přírody a jejich význam při podpoře hospodářského rozvoje.
- 3c) Komise a členské státy usnadní prosazování směrnic o ochraně přírody tím, že pro soudce a státní zástupce připraví specifické školicí programy k síti Natura 2000, a zavedením lepší propagace dodržování právních předpisů.

Akce 4: Zlepšit a harmonizovat kontroly a podávání zpráv

- 4a) Do roku 2012 vypracuje Komise společně s členskými státy nový systém EU pro podávání zpráv o stavu ptactva, ještě více propracuje systém podávání zpráv podle článku 17 směrnice o stanovištích a zlepší tok, přístupnost a relevanci údajů o síti Natura 2000.

- 4b) Do roku 2012 vytvoří Komise speciální nástroj IKT jako součást Evropského informačního systému pro biologickou rozmanitost za účelem lepší dostupnosti údajů a jejich lepšího využití.

CÍL 2: ZACHOVÁNÍ A OBNOVA EKOSYSTÉMŮ A JEJICH SLUŽEB

Do roku 2020 se zachovají a posílí ekosystémy a jejich služby zavedením ekologické infrastruktury a obnoví se nejméně 15 % poškozených ekosystémů.

Akce 5: Zlepšit znalost ekosystémů a jejich služeb v EU

- 5) Členské státy za pomoci Komise do roku 2014 zmapují a posoudí stav ekosystémů a jejich služeb na svých územích, posoudí ekonomickou hodnotu takových služeb a budou propagovat zařazení těchto hodnot do účetních systémů a systémů podávání zpráv na úrovni EU i vnitrostátní úrovni do roku 2020.

Akce 6: Stanovit priority obnovy a podporovat používání ekologické infrastruktury

- 6a) Do roku 2014 vypracují členské státy za pomoci Komise strategický rámec, kterým se stanoví priority pro obnovu ekosystémů na místní a vnitrostátní úrovni i na úrovni EU.
- 6b) Komise do roku 2012 vypracuje strategii ekologické infrastruktury na podporu zavádění ekologické infrastruktury v městských i venkovských oblastech EU, včetně podnětů k počátečním investicím do projektů ekologické infrastruktury a řízení ekosystémových služeb, například lepším cíleným využíváním finančních prostředků EU a partnerství veřejně-soukromých investic.

Akce 7: Zajistit nulovou čistou ztrátu biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb

- 7a) Ve spolupráci s členskými státy vyvine Komise do roku 2014 metodiku pro posouzení dopadu projektů, plánů a programů v oblasti biologické rozmanitosti, které jsou financovány Evropskou unií.
- 7b) Komise podnikne další kroky, aby do roku 2015 navrhla iniciativu pro zajištění čisté nulové ztráty ekosystémů a jejich služeb (např. pomocí režimů kompenzací či vyrovnávacích režimů).

CÍL 3: ZVÝŠENÍ PODÍLU ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ NA UDRŽENÍ A POSÍLENÍ BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

3A) Zemědělství: Do roku 2020 maximalizovat zemědělsky využívané plochy (pastviny, ornou půdu a stálé plodiny), na něž se budou vztahovat opatření spojená s biologickou rozmanitostí v rámci SZP, aby mohla být zajištěna ochrana biologické rozmanitosti a mohlo být dosaženo měřitelného zlepšení() stavu druhů a stanovišť z hlediska ochrany u těch, které závisejí na zemědělství nebo jsou jím ovlivňovány, a při poskytování ekosystémových služeb ve srovnání se scénářem EU z roku 2010, a přispět tak k posílení udržitelného řízení.*

*B) Lesy: Do roku 2020 zavést lesní hospodářské plány nebo podobné nástroje v souladu s udržitelným hospodařením v lesích³⁰ pro všechny lesy, které jsou ve veřejném vlastnictví, a pro lesnické podniky nad určitou velikost** (kterou stanoví členské státy nebo regiony a která bude uvedena v jejich programech rozvoje venkova), které jsou financovány v rámci politiky*

³⁰ Jak je uvedeno v SEK(2006) 748.

rozvoje venkova EU, aby mohlo být dosaženo měřitelného zlepšení() stavu druhů a stanovišť z hlediska ochrany u těch, které závisejí na lesnictví nebo jsou jím ovlivňovány, a při poskytování souvisejících ekosystémových služeb ve srovnání se scénářem EU z roku 2010.*

(*) U obou cílů je zlepšení třeba měřit ve srovnání s kvantifikovanými cíli pro zlepšení stavu ochrany druhů a stanovišť s významem pro EU v rámci cíle 1 a pro obnovu poškozených ekosystémů v rámci cíle 2.

(**) U menších lesnických podniků mohou členské státy stanovit doplňující pobídky na podporu přijetí hospodářských plánů nebo podobných nástrojů, které budou v souladu s udržitelným hospodařením v lesích.

Akce 8: Posílit přímé platby za environmentální veřejné statky do společné zemědělské politiky EU

- 8a) Komise navrhne, aby díky přímým platbám v rámci SZP bylo odměňováno poskytování environmentálních veřejných statků, které přesahují rámec podmíněnosti (např. stálé pastviny, zelená vegetace, střídání plodin, vynětí půdy z produkce z ekologických důvodů, Natura 2000).
- 8b) Komise navrhne zlepšení a zjednodušení norem podmíněnosti v oblasti dobrého zemědělského a ekologického stavu (GAEC) a po stanovení provozních závazků zemědělci a provedení rámcové směrnice o vodě zváží její zařazení do oblasti působnosti podmíněnosti, aby se zlepšil stav vodních ekosystémů ve venkovských oblastech.

Akce 9: Lépe se zaměřit na rozvoj venkova při zachování biologické rozmanitosti

- 9a) Komise a členské státy zařadí kvantifikované cíle biologické rozmanitosti do strategií a programů rozvoje venkova a přizpůsobí akce regionálním a místním potřebám.
- 9b) Komise a členské státy zavedou mechanismy pro zjednodušení spolupráce mezi zemědělci a lesníky, aby se dosáhlo kontinuity krajinných prvků a ochrany genetických zdrojů, a další mechanismy spolupráce za účelem ochrany biologické rozmanitosti.

Akce 10: Zachovat v Evropě zemědělskou genetickou rozmanitost

- 10) Komise a členské státy podpoří zavádění zemědělsko-environmentálních opatření, jejichž cílem je podpora genetické rozmanitosti v zemědělství, a prověří prostor pro vypracování strategie zachování genetické rozmanitosti.

Akce 11: Podpořit majitele lesů při ochraně a posílení lesní biologické rozmanitosti

- 11a) Členské státy a Komise podpoří přijetí plánů řízení³¹, mj. prostřednictvím opatření na rozvoj venkova³² a programu LIFE+.
- 11b) Členské státy a Komise podpoří inovační mechanismy (např. platby do režimů ekosystémových služeb) na financování údržby a obnovy ekosystémových služeb poskytovaných multifunkčními lesy.

Akce 12: Zahrnout opatření biologické rozmanitosti do lesních hospodářských plánů

³¹ Udržitelné hospodaření v lesích vyžaduje širší používání plánů řízení či obdobných nástrojů. Ve 23 členských státech se na více než 60 % jejich zalesněných ploch takové plány již vztahují.

³² Jak je uvedeno v nařízení Rady č. 1698 (2005).

- 12) Členské státy zajistí, že lesní hospodářské plány či obdobné nástroje budou zahrnovat co nejvíce následujících opatření:
- udržovat optimální míru suchého dřeva s přihlédnutím k regionálním variantám, jako např. k riziku požáru či možnému propuknutí kalamit způsobených hmyzem;
 - ochrana volné přírody;
 - opatření založená na ekosystémech pro zvýšení odolnosti lesů proti požárům jako součást režimů prevence lesních požárů, v souladu s činnostmi prováděnými v Evropském systému informací o lesních požárech (EEFIS);
 - specifická opatření vypracovaná pro lesní lokality sítě Natura 2000;
 - zajistit, že zalesňování probíhá v souladu s celoevropskými hlavními zásadami pro udržitelné hospodaření s lesy³³, zejména pokud jde o rozmanitost druhů a potřeby přizpůsobení se změně klimatu.

CÍL 4: ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO VYUŽÍVÁNÍ RYBOLOVNÝCH ZDROJŮ

Do roku 2015 dosáhnout maximálního udržitelného výnosu. V rámci podpory dosažení dobrého stavu mořského prostředí do roku 2020, jak to vyžaduje rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí, dosáhnout rozložení populace podle věku a velikosti svědčící o jejím zdraví, a to prostřednictvím řízení rybolovu bez výrazného negativního vlivu na jiné populace, druhy a ekosystémy.

Akce 13: Zlepšit řízení lovených populací

- 13a) Komise a členské státy budou udržovat a obnovovat rybí populace na úroveň, při které lze dosáhnout maximálního udržitelného výnosu ve všech oblastech, v nichž působí rybářská loďstva EU, včetně oblastí regulovaných regionálními organizacemi na řízení rybolovné činnosti, a ve vodách třetích zemí, s nimiž EU uzavřela dohody o partnerství v oblasti rybolovu.
- 13b) V rámci společné rybářské politiky Komise a členské státy vypracují a provedou dlouhodobé plány řízení s pravidly kontroly odlovu na základě maximálního udržitelného výnosu. Tyto plány by měly být vypracovány tak, aby odpovídaly specifickým časově závislým cílům, a měly by být založeny na vědeckém stanovisku a zásadách udržitelnosti.
- 13c) Za účelem podpory provádění maximálního udržitelného výnosu Komise a členské státy výrazně zintenzívní svou činnost při shromažďování údajů. Jakmile bude tohoto cíle dosaženo, bude vyžádáno vědecké stanovisko, aby se do definice maximálního udržitelného výnosu do roku 2020 zahrnuly i ekologické úvahy.

Akce 14: Odstranit nepříznivé dopady na rybí populace, druhy, stanoviště a ekosystémy

- 14a) EU navrhne opatření na postupné zrušení výmětů, zamezení vedlejším odlovům nechtěných druhů a zachování citlivých mořských ekosystémů v souladu s právními předpisy EU a mezinárodními závazky.
- 14b) Komise a členské státy budou podporovat provádění rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, včetně poskytování finančních podnětů pro chráněné mořské oblasti (včetně oblastí sítě Natura 2000 a oblastí zřízených mezinárodními či regionálními dohodami) v rámci budoucích finančních nástrojů pro politiku v oblasti rybolovu a námořní politiku. To by mohlo zahrnovat obnovu námořních ekosystémů,

³³ <http://www.foresteurope.org/>.

přizpůsobení rybolovných činností a prosazování zapojení odvětví do alternativních činností, jako např. ekoturistiky, kontroly a řízení biologické rozmanitosti moří a boje proti znečišťování moří.

CÍL 5: BOJ PROTI NEPŮVODNÍM INVAZNÍM DRUHŮM

Do roku 2020 budou identifikovány nepůvodní invazní druhy a způsoby jejich šíření a stanoveny priority v této oblasti, prioritní druhy budou předmětem kontroly nebo eradikace a budou řízeny způsoby jejich šíření, aby se zabránilo zanesení a uchycení nových nepůvodních invazních druhů.

Akce 15: Posílit režimy EU v oblasti zdraví rostlin a zvířat

- 15) Komise zařadí do roku 2012 dodatečnou problematiku biologické rozmanitosti do režimu zdraví rostlin a zvířat.

Akce 16: Zřídit cílený nástroj pro nepůvodní invazní druhy

- 16) V boji proti nepůvodním invazním druhům odstraní Komise politické nedostatky vypracováním cíleného legislativního nástroje do roku 2012.

CÍL 6: ODVRÁCENÍ ÚBYTKU CELOSVĚTOVÉ BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

Do roku 2020 posílí EU svůj podíl na odvrácení úbytku celosvětové biologické rozmanitosti.

Akce 17: Snížit nepřímé příčiny úbytku biologické rozmanitosti

- 17a) V rámci stěžejní iniciativy EU v oblasti účinnosti zdrojů přijme EU opatření (která mohou zahrnovat vedlejší opatření týkající se poptávky a/nebo nabídky) ke snížení dopadů spotřebních zvyklostí EU na biologickou rozmanitost, zejména u zdrojů, jež mají významné negativní dopady na biologickou rozmanitost.
- 17b) Komise posílí podíl obchodní politiky na ochraně biologické rozmanitosti a bude se zabývat případnými negativními dopady, a to systematickým zařazením této problematiky do obchodních jednání a dialogů se třetími zeměmi, identifikací a zhodnocením případných dopadů na biologickou rozmanitost plynoucích z liberalizace obchodu a investic prostřednictvím posuzování dopadu obchodu na udržitelný rozvoj *ex-ante* a hodnocení *ex-post*, a usilovat o to, aby do všech nových obchodních dohod byla zahrnuta kapitola o udržitelném rozvoji a aby byla stanovena významná environmentální ustanovení, která jsou důležitá v obchodním kontextu, včetně ustanovení o cílech biologické rozmanitosti.
- 17c) Komise bude spolupracovat s členskými státy a klíčovými zúčastněnými subjekty při stanovení správných tržních signálů pro ochranu biologické rozmanitosti, včetně činnosti v oblasti reformy, postupného vyřazování a odstraňování škodlivých subvencí na úrovni EU i členských států, a při stanovení kladných podnětů pro ochranu biologické rozmanitosti a udržitelného využívání.

Akce 18: Mobilizovat dodatečné zdroje pro ochranu celosvětové biologické rozmanitosti

- 18a) Komise a členské státy se budou významně podílet na mezinárodním úsilí o podstatné zvýšení zdrojů celosvětové biologické rozmanitosti jako součásti mezinárodního procesu, jehož cílem je odhadnout potřeby financování biologické rozmanitosti a přijetí cílů mobilizace zdrojů pro biologickou rozmanitost na

konferenci smluvních stran (CoP11) Úmluvy o biologické rozmanitosti pořádané v roce 2012³⁴.

- 18b) Komise zlepší účinnost financování celosvětové biologické rozmanitosti ze strany EU, mj. podporou posouzení přírodního kapitálu v přijímajících zemích a rozvojem a/nebo aktualizací vnitrostátních strategií a akčních plánů v oblasti biologické rozmanitosti a lepší koordinací v rámci EU a s klíčovými dárci mimo EU při poskytování pomoci / provádění projektů v oblasti biologické rozmanitosti.

Akce 19: Rozvojová spolupráce EU, která neohrožuje biologickou rozmanitost

- 19) Komise bude i nadále systematicky prověřovat svou rozvojovou spolupráci a snižovat všechny negativní dopady na biologickou rozmanitost a u akcí, které mohou mít významný dopad na biologickou rozmanitost, provede strategické posouzení vlivů na životní prostředí a/nebo posouzení vlivů na životní prostředí.

Akce 20: Regulovat přístup ke genetickým zdrojům a spravedlivé a vyvážené sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání

- 20) Komise navrhne právní předpisy k provedení Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a vyváženém sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání v Evropské Unii, aby EU mohla co nejdříve a nejpozději do roku 2015 protokol ratifikovat, jak to vyžaduje celosvětový cíl.

³⁴ Jak je stanoveno v rozhodnutí X/3 CoP10.